

Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava
Fakulta metalurgie a materiálového inženýrství
Katedra ekonomiky a managementu v metalurgii

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Finanční analýza
The Financial Analysis

Ostrava, 2011

Petra Hurníková

Zadání bakalářské práce

Student: **Petra Hurníková**

Studijní program: B3922 Ekonomika a řízení průmyslových systémů

Studijní obor: 6208R123 Ekonomika a management v průmyslu

Téma: **Finanční analýza**
The Financial Analysis

Zásady pro vypracování:

- charakterizujte základní metody finanční analýzy,
- popište, jak se zkoumá finanční situace podniku v průmyslovém odvětví a z jakých podkladů lze vycházet,
- uveďte, ve kterých oblastech lze finanční analýzu uplatnit s důrazem na jejich výhody a nevýhody.

Seznam doporučené odborné literatury:

1. RŮČKOVÁ, P. Finanční analýza podniku: metody, ukazatele, využití v praxi. Praha: Grada Publishing, a.s., 2007.
2. GRÜNWALD, R.; HOLEČKOVÁ, J. Finanční analýza a plánování podniku. Praha: Oeconomica, 2008.
3. SEDLÁČEK, J. Finanční analýza podniku. Brno: Computer Press, 2007.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

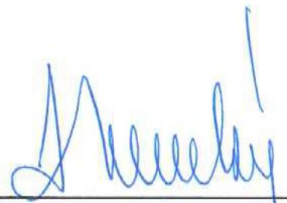
Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Andrea Sikorová, Ph.D.**

Datum zadání: 30.11.2010

Datum odevzdání: 29.04.2011

prof. Ing. Ivo Janík, CSc.
vedoucí katedry

prof. Ing. Ludovít Dobrovský, CSc., Dr.h.c.
děkan fakulty

Zásady pro vypracování bakalářské práce

I.

Bakalářskou prací (dále jen BP) se ověřují vědomosti a dovednosti, které student získal během studia, a jeho schopnosti využívat je při řešení teoretických i praktických problémů.

II.

Uspořádání bakalářské práce:

1. Titulní list	5. Obsah BP
2. Zásady pro vypracování BP	6. Textová část BP
3. Prohlášení + místopřísežné prohlášení	7. Seznam použité literatury
4. Abstrakt + klíčová slova česky a anglicky	8. Přílohy

ad 1) Titulním listem je originál zadání BP, který student obdrží na své oborové katedře.

ad 2) Tyto „Zásady pro vypracování bakalářské práce“ následují za titulním listem.

ad 3) Prohlášení + místopřísežné prohlášení napsané na zvláštním listě (student jej obdrží na své oborové katedře) a vlastnoručně podepsané studentem s uvedením data odevzdání BP. *V případě, že BP vychází ze spolupráce s jinými právníckými a fyzickými osobami a obsahuje citlivé údaje, je na zvláštním listě vloženo prohlášení spolupracující právnícké nebo fyzické osoby o souhlasu se zveřejněním BP.*

ad 4) Abstrakt a klíčová slova jsou uvedena na zvláštním listě česky a anglicky v rozsahu max. 1 strany pro obě jazykové verze.

ad 5) Obsah BP se uvádí na zvláštním listě. Zahrnuje názvy všech očíslovaných kapitol, podkapitol a statí textové části BP, odkaz na seznam příloh a seznam použité literatury, s uvedením příslušné stránky. Předpokládá se desetinné číslování.

ad 6) Textová část BP obvykle zahrnuje:

- Úvod, obsahující charakteristiku řešeného problému a cíle jeho řešení v souladu se zadáním BP;
- Vlastní rozpracování BP (včetně obrázků, tabulek, výpočtů) s dílčími závěry, vhodně členěné do kapitol a podkapitol podle povahy problému;
- Závěr, obsahující celkové hodnocení výsledků BP z hlediska stanoveného zadání.

BP nemusí obsahovat experimentální (aplikační) část.

BP bude zpracována v rozsahu min. 25 stran (včetně obsahu a seznamu použité literatury).

Text musí být napsán vhodným textovým editorem počítače po jedné straně bílého nelesklého papíru formátu A4 při respektování následující **doporučené** úpravy - písmo Times New Roman (nebo podobné) 12b; řádkování 1,5; okraje – horní, dolní – 2,5 cm, levý – 3 cm, pravý 2 cm. Fotografie, schémata, obrázky, tabulky musí být očíslovány a musí na ně být v textu poukázáno. Budou zařazeny průběžně v textu, pouze je-li to nezbytně nutné, jako přílohy (viz ad 8).

Odborná terminologie práce musí odpovídat platným normám. Všechny výpočty musí být přehledně uspořádány tak, aby každý odborník byl schopen přezkoušet jejich správnost.

U vzorců, údajů a hodnot převzatých z odborné literatury nebo z praxe musí být uveden jejich pramen - u literatury citován číselným odkazem (v hranatých závorkách) na seznam použité literatury.

Nedostatky ve způsobu vyjadřování, nedostatky gramatické, neopravené chyby v textu mohou snížit klasifikaci práce.

ad 7) BP bude obsahovat alespoň 10 literárních odkazů, z toho nejméně 3 v některém ze světových jazyků.

Seznam použité literatury se píše na zvláštním listě. **Citaci literatury je nutno uvádět důsledně v souladu s ČSN ISO 690.** Na práce uvedené v seznamu použité literatury musí být uveden odkaz v textu BP.

ad 8) Přílohy budou obsahovat jen ty části (speciální výpočty, zdrojové texty programů aj.), které nelze vhodně včlenit do vlastní textové části, např. z důvodu ztráty srozumitelnosti.

III.

Bakalářskou práci student odevzdá ve dvou knihařsky svázaných vyhotoveních, pokud katedra garantující studijní obor neurčí jiný počet. Vnější desky budou označeny takto:

nahoře: *Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava*
Fakulta metalurgie a materiálového inženýrství
Katedra .....

uprostřed: *BAKALÁŘSKÁ PRÁCE*

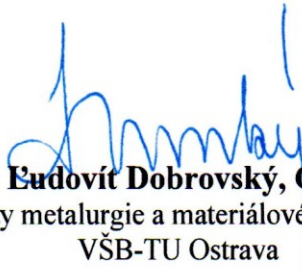
dole: *Rok* *Jméno a příjmení*

Kromě těchto dvou knihařsky svázaných výtisků odevzdá student kompletní práci také v elektronické formě do IS EDISON včetně abstraktu a klíčových slov v češtině a angličtině.

IV.

Bakalářská práce, která neodpovídá těmto zásadám, nemůže být přijata k obhajobě. Tyto zásady jsou závazné pro studenty všech studijních programů a forem bakalářského studia fakulty metalurgie a materiálového inženýrství Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava od akademického roku 2009/2010.

Ostrava 30. 11. 2010

Prof. Ing. Eudovít Dobrovský, CSc., Dr.h.c.
děkan fakulty metalurgie a materiálového inženýrství
VŠB-TU Ostrava

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámen(a) s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. - autorský zákon, zejména §35 - užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního (§60 - školní dílo);
- беру на ве́домі́, že Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB - TUO) má právo nevýdělečně ke své vnitřní potřebě bakalářskou práci užít (§35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude archivována v elektronické formě v databázi Ústřední knihovny VŠB - TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB - TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu §12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo - bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB - TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB - TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- беру на ве́домі́, že odevzdáním své bakalářské práce souhlasím s jejím zveřejněním podle zákona č. 111/1998Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (Zákon o vysokých školách) bez ohledu na výsledek její obhajoby.

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci vypracoval(a) samostatně.

V Ostravě 29.4.2011

.....
podpis (jméno a příjmení studenta)

PODĚKOVÁNÍ

Touto cestou bych ráda poděkovala vedoucí bakalářské práce Ing. A. Sikorové, Ph.D. za odborné konzultace, cenné rady, připomínky a návrhy při vypracování bakalářské práce.

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce ve své teoretické rovině, postavené na základech odborné odborové literatury, osvětluje hlavní stavební pilíře finanční analýzy. V několika hlavních kapitolách je zde na finanční analýzu nahlíženo jako na hlavní, ne-li jedinou a nepostradatelnou formu zkoumání finanční situace podniku. Cílem práce je seznámit zájemce se strukturou a fungováním finanční analýzy coby celku, jejím předmětem, účelem a metodami, tak aby čtenář jako její budoucí uživatel získal nejen možnost finanční analýzu pochopit po stránce teoretické, ale především byl schopen její přímé aplikaci v praxi s viditelnými výsledky přinášejícími brzký profit jeho podniku a firmě. Finanční analýza se tak stane jeho užitečným a nepostradatelným pomocníkem.

Klíčová slova

finanční analýza, metody, výkazy, analýza

ABSTRACT

This work on its theoretical part, built on the grounds of literature, is focused on the basic elements of the financial analysis. In its main chapter there is the financial analysis viewed as a major, if not the sole and indispensable form of examination of the financial situation of the company. The aim is to teach the structure and functioning of financial analysis as a whole, its subject matter, purpose and methods, so future users will receive not only the possibility of understanding the financial analysis in its theoretical part, but especially will be able of direct application of financial analysis in practice with the visible results getting profits for his company. By this way the financial analysis becomes useful and indispensable helper.

Key words

financial analysis, methods, statement, analysis

OBSAH

ÚVOD	9
1 CHARAKTERISTIKA FINANČNÍ ANALÝZY PODNIKU.....	11
1.1 Předmět a vypovídací schopnost finanční analýzy	11
1.2 Cíle finanční analýzy	12
1.3 Uživatelé finanční analýzy	13
1.4 Oblasti použití finanční analýzy	14
1.5 Výhody a nevýhody finanční analýzy	14
2 ZDROJE INFORMACÍ PRO FINANČNÍ ANALÝZU	16
2.1 Rozvaha	16
2.2 Výkaz zisku a ztráty	18
2.3 Přehled o peněžních tocích	20
2.4 Příloha k účetní závěrce	22
2.5 Vzájemná provázanost účetních výkazů	23
3 METODY FINANČNÍ ANALÝZY	25
3.1 Absolutní ukazatelé	25
3.2 Ukazatelé „fondů“ finančních prostředků	26
3.3 Analýza poměrových ukazatelů	27
3.3.1 Ukazatelé likvidity	27
3.3.2 Ukazatelé finanční stability a zadluženosti	28
3.3.3 Ukazatelé aktivity	29
3.3.4 Ukazatelé rentability	31
3.3.5 Ukazatelé kapitálového trhu	32
4 OSTATNÍ MOŽNOSTI FINANČNÍ ANALÝZY	34
4.1 Pyramidové soustavy ukazatelů	35
4.2 Altmanova analýza	36
5 POSTUP PŘI FINANČNÍ ANALÝZE	38
ZÁVĚR	39
SEZNAM LITERATURY	40
SEZNAM OBRÁZKŮ	42
SEZNAM TABULEK	42
PŘÍLOHY	43

ÚVOD

Světová finanční krize posledních tří let nesmazatelně zasáhla do života obyčejného jednotlivce, firem, celých zemí. Její dopady byly zdrcující. Postupně zasáhla do vývoje takřka všech makro-ekonomických ukazatelů – HDP, zaměstnanosti, inflace; do vývoje realitního trhu; krachovaly banky, podniky, padaly státní ekonomiky.

Jak se však k tomuto celému vývoji máme stavět my, obyčejní lidé, majitelé malých firem, nezasvěcení do divného světa ekonomických spekulací? Vždyť i odhad myšlení centrálních bank, stejně jako odhad celé řady jiných proměnných zůstává v dnešní snad již po-krizové době stále určitou alchymií. Po-krizový svět je těžko čitelný a nemáme po ruce ani mapy a ani návody, jak se v něm vyznat.

Právě z tohoto důvodu a z důvodu, kdy se i jednotlivá manažerská rozhodnutí vyznačují podmínkami nejistoty, se ve firmách, které finanční krizi s ať už většími či menšími ztrátami přečkaly, a jež se nyní oprávněně obávají o budoucí odbyt svých produktů i svoji finanční stabilitu, začínají objevovat manažeři nového typu – místo obchodníků a stratégů přicházejí ekonomové zaměřeni na řízení nákladů. Jejich cílem je „ořezání“ firemních nákladů a ekonomická stabilizace firmy v očekávaných chudších obdobích.

Jeden z nástrojů, který by měl být využit jako zdroj informací pro tyto manažery přijímající operativní i strategická rozhodnutí, je systém finančních ukazatelů, známý pod názvem finanční analýza, systém představující zpětnou vazbu, která podnik informuje o účinnosti a efektivnosti práce manažerů, o výkonnosti podniku a jeho celkové hospodářské a finanční situaci. Finanční analýza pomáhá odkrýt silné a slabé stránky podniku a může pomoci včasným varováním před blížícími se problémy. Pravidelné provádění a vyhodnocování finanční analýzy je předpokladem úspěšného podnikání a mělo by být nedílnou součástí řízení každého podniku.

Tato bakalářská práce svou teoretickou rovinou, postavenou na základech odborné literatury, osvětluje hlavní stavební pilíře finanční analýzy. Na finanční analýzu je zde nahlíženo jako na hlavní nepostradatelnou formu zkoumání finanční situace každého jednotlivého podniku.

Cílem práce je seznámit zájemce se strukturou a fungováním finanční analýzy coby celku, jejím předmětem, účelem a metodami, tak aby došlo k jejímu pochopení nejen po stránce teoretické, ale především aby byli schopni tito budoucí uživatelé její přímé aplikace v praxi s viditelnými výsledky přinášejícími brzký profit jejich podnikům a společností. Finanční analýza se tak stane jejich užitečným a nepostradatelným pomocníkem.

1 CHARAKTERISTIKA FINANČNÍ ANALÝZY PODNIKU

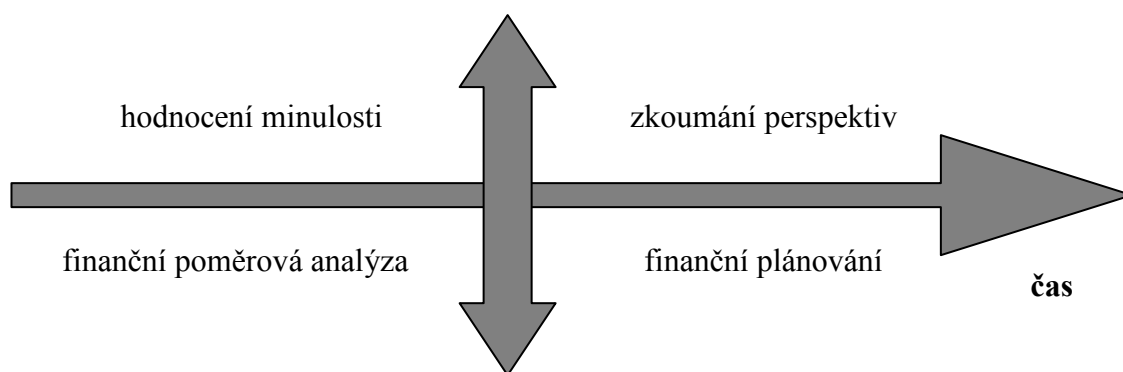
Aby byl podnik úspěšný, potřebuje rozvinout své schopnosti, přidávat nové výkony, učit se novým dovednostem, naučit se prodávat tam, kde většina jeho konkurentů neuspěla, stávat se skutečně dobrým v něčem, co je pro podnikovou kulturu nové, a být prospěšný. Měl by znát příčiny úspěšnosti či neúspěšnosti podnikání, aby mohl včas ovlivňovat faktory vedoucí k jeho prosperitě. K těmto účelům slouží finanční analýza, která umožňuje nejen odhalovat působení ekonomických i neekonomických faktorů, ale i odhalovat jejich budoucí vývoj. [11]

1.1 Předmět a vypovídací schopnost finanční analýzy

Finanční analýza podniku je analýzou financí podniku. Finance podniku mohou být definovány jako pohyb peněžních prostředků, vyjádřený peněžními toky (příjmy a výdaji peněžních prostředků). Finanční analýza je soubor nástrojů pro interpretaci účetních výkazů z hlediska finanční situace. [3]

Finanční analýza podniku je pojímána jako metoda hodnocení finančního hospodaření podniku, při které se získaná data třídí, agregují, poměřují mezi sebou navzájem, kvantifikují se vztahy mezi nimi, hledají kauzální souvislosti mezi daty a určuje se jejich vývoj. Tím se zvyšuje vypovídací schopnost zpracovávaných dat, zvyšuje se jejich informační hodnota. [11]

Existuje celá řada způsobů, jak definovat pojem finanční analýza. V zásadě nejvýstižnější definicí je však ta, která říká, že finanční analýza představuje systematický rozbor získaných dat, které jsou obsaženy především v účetních výkazech. Finanční analýzy v sobě zahrnují hodnocení firemní minulosti, současnosti a předpovídání budoucích finančních podmínek, jak je znázorněno na obrázku 1. [10]

Obr. 1 Časové hledisko hodnocení informací

Zdroj: RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza*. Praha: Grada Publishing, 2007. str. 9
ISBN 978-80-247-1386-1

Účelem finanční analýzy je vyjádřit komplexně finanční situaci podniku. Analýza finanční situace a finančního hospodaření by měla nejen zobrazit uplynulý vývoj v těchto oblastech a určit příčiny zlepšení či zhoršení, ale také přispět k volbě nejvhodnějších směrů dalšího vývoje činnosti podniku a k usměrňování finančního hospodaření a finanční situace podniku. [9]

Standardní finanční analýza poskytuje hrubý obraz o finanční situaci, který je možno ještě doladit podle podrobnějších informací z účetní závěrky, přílohy k účetní závěrce a z výroční zprávy.

Finanční analýza by měla vést k syntéze všech aspektů financí podniku a dospět k úsudku o míře finanční důvěryhodnosti a spolehlivosti podniku. [3]

1.2 Cíle finanční analýzy

K finanční analýze je nutno přistupovat s vědomím konkrétního cíle, jenž je stanoven, tedy definovat, které výstupní informace je třeba získat. Vždy to nemusí být souhrnný pohled na stav firmy. Analýze může být podrobena pouze vybraná část finančního hospodaření firmy. [7]

Cílem finanční analýzy podniku je zpravidla:

- posouzení vlivu vnitřního i vnějšího prostředí podniku,
- analýza dosavadního vývoje podniku,
- komparace výsledků analýzy v prostoru,

- analýza vztahů mezi ukazateli (pyramidální rozklady),
- poskytnutí informací pro rozhodování do budoucnosti,
- analýza variant budoucího vývoje a výběr nejvhodnější varianty,
- interpretace výsledků včetně návrhů ve finančním plánování a řízení podniku. [11]

Jestliže je finanční analýza metodou hodnocení finančního hospodaření firmy, musí splňovat požadavky **účelnosti** (je realizována s předem vymezeným účelem, cílem), **aplikovatelnosti** (používají se takové metody a nástroje, které jsou adekvátní praktickým možnostem a konkrétním podmínkám firmy, pokud je finanční analýza uskutečňována z vnějšího podnětu, může dojít i k situaci, že firma musí např. svou strukturu dat přizpůsobit, doplnit) a tzv. **informační efektivnosti** (prostředky vynaložené na zpracování finanční analýzy, získání výstupních informací by měly být adekvátní (neměly by přesahovat) očekávané přínosy, kterých firma dosáhne v důsledku využití těchto informací pro řízení). [7]

1.3 Uživatelé finanční analýzy

Informace, které se týkají finanční situace podniku, jsou předmětem zájmu mnoha subjektů přicházejících tak či onak do kontaktu s daným podnikem. Finanční analýza je důležitá pro akcionáře, věřitele a další externí uživatele, rovněž tak i pro podnikové manažery. Každá z těchto skupin má své specifické zájmy, s nimiž je spojen určitý typ ekonomických rozhodovacích úloh. [3]

Manažeři využívají informace pro dlouhodobé i operativní řízení podniku. Znalost finanční situace jim umožňuje rozhodovat správně o získávání finančních zdrojů, při alokaci volných peněžních prostředků, při rozdělování disponibilního zisku, atd. Manažeři mají zájem i o informace, které se týkají finanční pozice konkurence, dodavatelů nebo odběratelů.

Investoři, tj. akcionáři nebo společníci firmy, využívají finanční informace o podniku pro rozhodování o budoucích investicích. Hlavní zájem se soustředí na míru rizika a míru výnosnosti jimi vloženého kapitálu. Zajímají se o stabilitu a likviditu podniku, o disponibilní zisk, na němž závisí výše dividend, o to, zda podnikatelské záměry manažerů zajišťují trvání a rozvoj podniku.

Věřitelé potřebují mnoho informací o finančním stavu budoucího dlužníka, aby se mohli správně rozhodnout, zda poskytnou úvěr, za jakých podmínek a v jaké výši.

Dodavatelé se zajímají především o to, zda podnik bude schopen hradit splatné závazky, jde jim o jeho solventnost a likviditu.

Zákazníci se zajímají o finanční situaci při dlouhodobém finančním vztahu, aby měli jistotu, že dodavatelský podnik bude schopen dostát svým závazkům, že nebudou mít potíže s vlastním zajištěním výroby.

Zaměstnanci mají zájem na prosperitě a hospodářské stabilitě svého podniku, protože bývají motivováni hospodářskými výsledky, zajímají se o jistotu zaměstnání a mzdovou a sociální perspektivu. [9]

Stát a jeho orgány se zajímají o finančně-účetní data z mnoha důvodů, např. pro statistiku, pro kontrolu plnění daňových povinností, kontrolu podniků se státní majetkovou účastí, rozdělování finanční výpomoci (přímá dotace, vládou zaručené úvěry atd.) podnikům, získání přehledu o finančním stavu podniků se státní zakázkou. Vyžadují informace pro formulování hospodářské politiky státu (finanční, daňové apod.) vůči podnikatelské sféře. [3]

1.4 Oblasti použití finanční analýzy

Oblasti využití finanční analýzy jsou rozmanité. Finanční analýzu uplatňují státní organizace, obchodní společnosti a ostatní soukromoprávní subjekty (např. družstva, fyzické osoby apod.). Finanční analýza se užívá:

- při analýze majetkových cenných papírů,
- při stanovení hodnoty dlužných cenných papírů,
- při auditorské činnosti,
- při ověření úvěrové způsobilosti dlužníka,
- při předvídání a řešení finanční tísně podniku.

1.5 Výhody a nevýhody finanční analýzy

Finanční analýza poskytuje důležité a užitečné informace o tom, jaké je hospodaření podniku. Jako analytická metoda má však některá omezení, jež vyžadují větší pozornost a zdravý úsudek těch, kteří s výsledky finanční analýzy pracují. [6]

Mezi základní výhody finanční analýzy patří:

- opakovatelnost (reprodukovatelnost),
- snadné zpracování,
- možnost formalizace zpracování,
- jednoduchost.

K problematickým okruhům tradiční finanční analýzy patří především:

- vypovídací schopnost účetních výkazů, ze kterých finanční analýza vychází, a také rozdílnost účetních praktik podniků,
- vliv mimořádných událostí a sezónních faktorů na výsledky hospodaření,
- velká závislost tradičních metod a postupů finanční analýzy na účetních údajích,
- orientace na historické účetnictví (jde o oceňování majetku a závazků na principu historických cen, tj. cen , za něž byl majetek pořízen, problém je však v tom, že takový způsob oceňování nebere v úvahu změny tržních cen majetku – ignoruje změny kupní síly peněžní jednotky, zkresluje výsledek hospodaření běžného roku),
- vliv inflace (inflace postihuje zejména podniky se starším vybavením, u nichž je velká část investičního majetku již odepsána, což vede k vykazování obzvláště vysokého avšak nereálného zisku),
- srovnatelnost údajů v časové řadě a s ostatními podniky (ministerstvo financí normativně upravuje účetní závěrku a tudíž veřejně dostupné informace jsou velmi jednoduše srovnatelné, problém může nastat s odlišnostmi vyplývajících z rozdílné účetní politiky podniků – rozdílné odpisování, zařazování drobného hmotného majetku, oceňování zásob),
- vliv nepeněžních faktorů (které se v účetních výkazech nemohou objevit přímo, ale je nutné je vzít v úvahu – kvalita pracovní síly, firemní značka, sociální vztahy, úroveň managementu).

[6] [10]

2 ZDROJE INFORMACÍ PRO FINANČNÍ ANALÝZU

Základními informačními zdroji pro finanční analýzu jsou účetní závěrka podniku. Účetní závěrka účetních jednotek podle zákona o účetnictví zahrnuje rozvahu (bilanci), výkaz zisku s ztráty a přílohu, ve které je zahrnut přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu. [10] [12]

Doplňujícími údaji mohou být zprávy o celkové situaci na trzích (finančních, produktů), informace statistického charakteru z odborného tisku nebo přímo ze zdrojů státem zpracovávaných statistik, informace z oborových komor popřípadě i nové zprávy o změnách v legislativním prostředí. [12]

2.1 Rozvaha

Rozvaha je účetním výkazem, který zachycuje bilanční formou stav dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku (aktiva) a zdrojů jejich financování (pasiva) vždy k určitému datu. Rozvaha se zpravidla sestavuje k poslednímu dni každého roku, respektive kratších období. Představuje základní přehled o majetku podniku ve statické podobě (v okamžiku účetní závěrky). Jde nám tedy o získání věrného obrazu ve třech základních oblastech:

- majetková situace podniku, v rámci níž zjišťujeme, v jakých konkrétních druzích je majetek vázán a jak je oceněn, nakolik je opotřeben, jak rychle se obrací, optimálnost složení majetku atd.,
- zdroje financování, z nichž byl majetek pořízen, přičemž se primárně zajímáme o výši vlastních a cizích zdrojů financování a jejich strukturu,
- finanční situace podniku, kde figurují informace, jakého zisku podnik dosáhl, jak jej rozdělil, či zprostředkovaná informace, zda je podnik schopen dostát svým závazkům.

[10]

Rozvaha respektuje následující požadavky:

- znázorňuje **finanční strukturu** majetku, tj. zřetelně odlišuje majetek neoběžný a oběžný,

- znázorňuje **likviditu**, tj. schopnost podniku dostát svým závazkům včas a v plné výši,
- přehledně znázorňuje **vlastní jmění**,
- v souladu se zásadou **opatrnosti** přehledně umísťuje oprávký a opravné položky tak, aby se snadno zjistila skutečná cena (např. zůstatková cena, reálná cena),
- v souladu se zásadou **bilanční kontinuity** jsou údaje v rozvaze uváděny ke dvěma rozvahovým dnům.

[9]

Rozvaha podniku uvádí aktiva (majetek podniku) a pasiva (zdroje financování majetku). Detailnější členění aktiv a pasiv je uvedeno v tabulce 1.

Tab. 1 Struktura rozvahy

AKTIVA CELKEM	PASIVA CELKEM
Pohledávky za upsaný vlastní kapitál	Vlastní kapitál
Dlouhodobý majetek	Základní kapitál
Dlouhodobý nehmotný majetek	Kapitálové fondy
Dlouhodobý hmotný majetek	Rezervní fondy a ost. Fondy ze zisku
Dlouhodobý finanční majetek	Hospodářský výsledek min. let
	Výsledek hospodaření běžného účet. obd.
Oběžná aktiva	Cizí zdroje
Zásoby	Rezervy
Dlouhodobé pohledávky	Dlouhodobé závazky
Krátkodobé pohledávky	Krátkodobé závazky
Finanční majetek	Bankovní úvěry a výpomoci
Ostatní aktiva	Ostatní pasiva
Časové rozlišení	Časové rozlišení

Zdroj: KISLINGEROVÁ, E.; HNILICA, J. *Finanční analýza krok za krokem*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. str. 90. ISBN 978-80-7179-713-5.

Obecně platí, že rozvaha je statickým pohledem na stav a strukturu podnikových aktiv a pasiv, tj. jedna rozvaha necharakterizuje časový vývoj hospodaření. K získání dynamického pohledu je třeba porovnat údaje z rozvahy za více po sobě jdoucích období. V současné době je u nás v rozvaze uváděn stav aktiv a pasiv ke dvěma okamžikům – ke konci minulého a ke konci běžného období, což usnadňuje finanční analýzu (např. procentní rozbor) i provádění kontroly auditorem.

[9]

Z předchozích informací pak jednoznačně vyplývá, že při analýze rozvahy budeme sledovat zejména:

- stav a vývoj bilanční sumy,
- strukturu aktiv, její vývoj a přiměřenost velikosti jednotlivých položek,
- struktura pasiv, její vývoj s důrazem na podíl vlastního kapitálu, bankovních a dodavatelských úvěrů,
- relace mezi složkami aktiv a pasiv, tj. velikost stálých aktiv a dlouhodobých pasiv, velikost stálých aktiv a vlastního kapitálu, velikost oběžných aktiv a krátkodobých cizích pasiv, finanční majetek a krátkodobé pohledávky ke krátkodobým pasivům.

[10]

2.2 Výkaz zisku a ztráty

Výkaz zisku a ztráty, známý jako výsledovka, je písemný přehled o výnosech, nákladech a výsledku hospodaření za určité období. Zachycuje tedy pohyb výnosů a nákladů! Nikoliv pohyb příjmů a výdajů! I u tohoto finančního výkazu budeme při finanční analýze podniku sledovat strukturu výkazu, jeho dynamiku, respektive dynamiku jednotlivých položek. Zkrácenou podobu víceúrovňového výkazu zisku a ztrát naleznete v příloze 1. [10]

Výkaz zisku a ztráty je sestavován při uplatnění tzv. akruálního principu, který znamená, že transakce jsou zachycovány a vykazovány v období, jehož se časově i věcně týkají, nikoliv podle toho, zda došlo v daném období k peněžnímu příjmu nebo výdaji. Nákladové a výnosové položky se tedy neopírají o skutečné peněžní toky. [3]

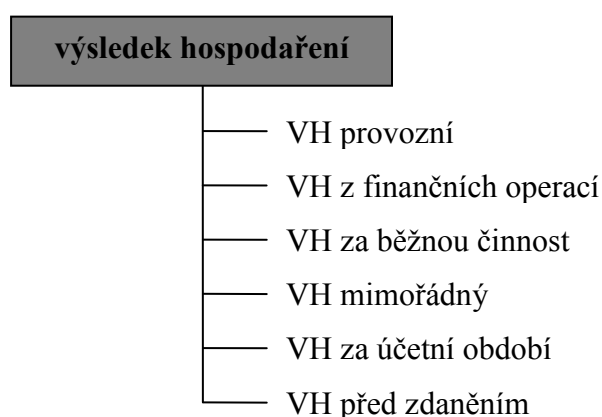
Položky nákladů a výnosů jsou časově rozlišeny, tzn. že časově a věcně souvisejí s daným účetním obdobím. Účty časového rozlišení tvoří náklady příštích období (výdaje běžného období, které se stanou nákladem až v příštích obdobích), příjmy příštích období (výnosy, které budou přijaty v příštích obdobích), výnosy příštích období (příjmy běžného období, které jsou výnosy až některého z dalších období), výdaje příštích období (jsou náklady běžného období, ale výdaj bude učiněn až v budoucnu). Náklady a výnosy jsou zachycovány kumulativně, tedy narůstajícím způsobem od počátku účetního období. Nejde proto o stavové veličiny k určitému datu, nýbrž o tokové veličiny za určité období. Výkaz zisku a ztráty představuje následující rovnice: [3] [8]

$$\text{výsledek hospodaření za účetní období} = \text{výnosy} - \text{náklady} \quad (\text{vzorec 2.1})$$

V rámci analýzy výkazu zisku a ztráty obvykle hledáme odpověď na otázku, jak jednotlivé položky výkazu zisku a ztráty ovlivňují nebo spíše ovlivňovaly výsledek hospodaření. Informace z výkazu zisku a ztráty jsou tedy významným podkladem pro hodnocení firemní ziskovosti.

Ve struktuře výkazu zisku a ztráty je možno nalézt několik stupňů výsledku hospodaření. Jednotlivé výsledky hospodaření se od sebe liší tím, jaké náklady a výnosy do jeho struktury vstupují. Výsledek hospodaření členíme tak, jak je znázorněno na obrázku 2.

[10]

Obr. 2 Členění výsledku hospodaření

Zdroj: RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza*. Praha: Grada Publishing, 2007. str. 32.

ISBN 978-80-247-1386-1

V současné době je úprava hospodářského výsledku založena na zjednodušeném druhovém členění, kde náklady a výnosy jsou tříděny do třech oblastí. Jedná se o provozní, finanční a mimořádné činnosti. Výsledek hospodaření se zjišťuje za každou činnost odděleně, jak je vidět v tabulce 2.

Tab. 2 Struktura výkazu zisku a ztráty

+ Obchodní marže
+ Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb
- Provozní náklady
= Provozní výsledek hospodaření
+ Výnosy z finanční činnosti
- Náklady z finanční činnosti
= Finanční výsledek hospodaření
- Daň z příjmu za běžnou činnost
= Výsledek hospodaření za běžnou činnost
+ Mimořádné výnosy
- Mimořádné náklady
- Daň z mimořádné činnosti
= Mimořádný výsledek hospodaření
= Výsledek hospodaření za účetní období

Zdroj: DLUHOŠOVÁ, D. *Finanční řízení a rozhodování podniku*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2008. Strana 55. ISBN 978-80-86929-44-6.

Informace získané z takto uspořádaného výkazu zisku a ztráty lze pak bezprostředně použít pro rozbor výsledku hospodaření podniku, především pro výpočet různých ukazatelů rentability. Z hlediska finanční analýzy mají největší význam výnosy, tržby, provozní výsledek hospodaření, nákladové úroky a výsledek hospodaření za běžnou činnost. [3]

2.3 Přehled o peněžních tocích

Přehled o peněžních tocích podává informace o peněžních tocích v průběhu účetního období. Peněžními toky rozumíme přírůstky (příjmy) a úbytky (výdaje) peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů. Za peněžní prostředky se považují peníze v hotovosti včetně cenin, peněžní prostředky na účtu včetně případného pasivního zůstatku běžného účtu a peníze na cestě. Peněžními ekvivalenty se rozumí krátkodobý likvidní majetek, např. termínované vklady s maximálně 3 měsíční výpovědní lhůtou, likvidní obchodovatelné cenné papíry. [10]

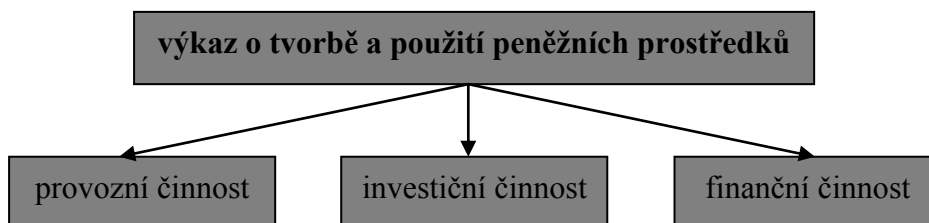
Celkový peněžní tok je výsledkem všech kladných a záporných peněžních toků za dané účetní období. Je roven rozdílu počátečního a koncového stavu peněžních prostředků z rozvahy, přičemž výkaz cash flow objasňuje vznik tohoto rozdílu. Sleduje toky z provozní, investiční a finanční činnosti firmy. Zhruba jej lze popsat následující rovnicí: [8]

$$\text{konečný stav peněz} = \text{počáteční stav peněz} + \text{příjmy} - \text{výdaje}$$

(vzorec 2.2)

Výkaz je možno rozdělit na tři základní části viz. obrázek 3: provozní činnost, investiční činnost a finanční činnost. [10]

Obr. 3 Struktura výkazu o tvorbě a použití peněžních prostředků

Zdroj: RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza*. Praha: Grada Publishing, 2007. str. 34
ISBN 978-80-247-1386-1

Úkolem přehledu o peněžních tocích je prokázat změnu stavu peněžních prostředků za uplynulé účetní období a rozčlenit přírůstky a úbytky peněžních prostředků do jednotlivých položek, které se vztahují k provozní, investiční a finanční činnosti. [9]

Cash flow může být sestaveno přímou nebo nepřímou metodou. Podstatou přímé metody je, že se CF určí jako rozdíl příjmů a výdajů. V praxi se však častěji CF kvantifikuje nepřímým způsobem jak je uvedeno v tabulce 3.

Tab. 3 Struktura výkazu o tvorbě a použití peněžních prostředků

Zisk po úhradě úroků a zdanění
+ odpisy
+ jiné náklady
- výnosy, které nevyvolávají pohyb peněz
Cash flow ze samofinancování
+/- změna pohledávek (+ úbytek, - přírůstek)
+/- změna krátkodobých cenných papírů (+ úbytek)
+/- změna zásob (+ úbytek)
+/- změna krátkodobých závazků (+ přírůstek)
Cash flow z provozní činnosti
+/- změna fixního majetku (+ úbytek)
+/- změna nakoupených obligací a akcií (+ úbytek)
Cash flow z investiční činnosti
+/- změna dlouhodobých závazků (+ přírůstek)
+ přírůstek vlastního jmění z titulu emise akcií
- výplata dividend
Cash flow z finanční činnosti

Zdroj: RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza*. Praha: Grada Publishing, 2007. str. 36
ISBN 978-80-247-1386-1

CF nepřímou metodou se stanoví jako součet výsledku hospodaření a odpisů za dané období a úbytku nebo přírůstku příslušných položek aktiv a pasiv oproti počátečnímu stavu.

2.4 Příloha k účetní závěrce

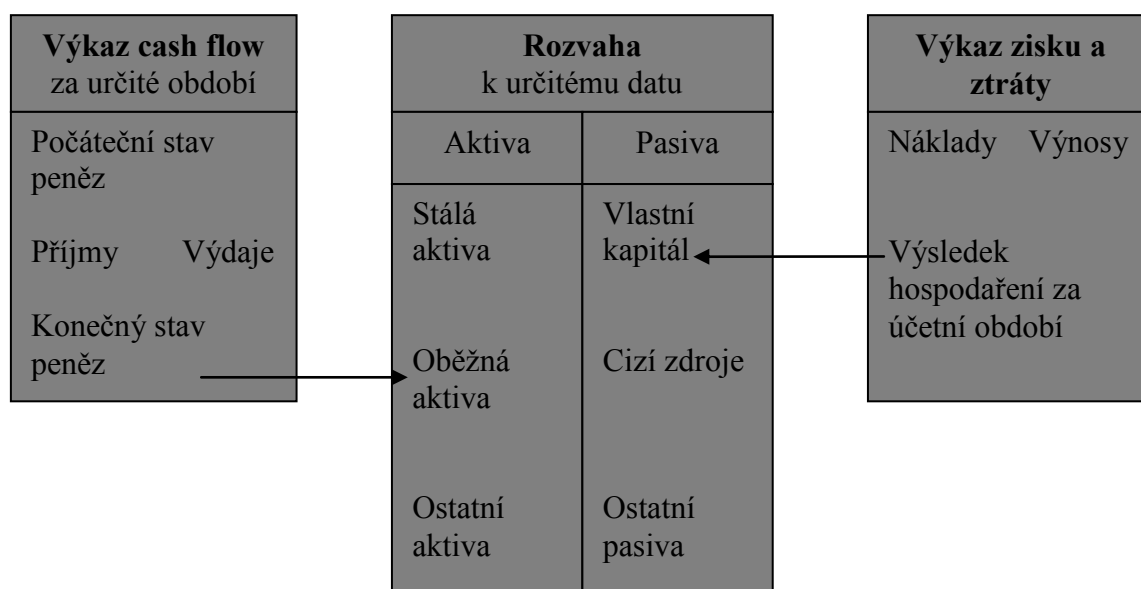
Příloha vysvětluje a doplňuje informace obsažené v rozvaze a výkazu zisku a ztráty. Obsahuje takové informace, které v rozvaze a výkazu zisku a ztráty nenalezneme. Příloha přispívá k objasnění skutečností, které jsou významné z hlediska externích uživatelů účetní závěrky, aby si mohli vytvořit správný úsudek o finanční situaci a výsledcích hospodaření podniku, provést srovnání s minulostí a odhadnout možný budoucí vývoj. [3]

V příloze najdeme zejména **obecné údaje** (název a sídlo společnosti, právní forma, hlavní činnost, datum vzniku, jména a příjmení členů statutárních orgánů a dozorčích orgánů), **informace o účetních metodách a obecných účetních zásadách** (způsob ocenění nakupovaných zásob, druhy vedlejších pořizovacích nákladů obvykle zahrnovaných do

pořizovacích cen, změny v postupech odepisování), **doplňující informace k rozvaze a k výkazu zisku a ztrát** (rozdělení zisku, pohledávky a závazky po lhůtě splatnosti, změny ve výši vlastního jmění). [9]

2.5 Vzájemná provázanost účetních výkazů

Základní vazby účetních výkazů znázorňuje obrázek 4. Osou tohoto systému je rozvaha, přičemž ostatní bilance jsou bilancemi odvozenými. Rozvaha sleduje stav zdrojů financování a strukturu majetku potřebného k realizaci podnikatelské činnosti. Výkaz zisku a ztráty vysvětluje proces tvorby zisku jako přírůstku vlastního kapitálu tvořícího součást pasiv a sloužícího k hodnocení schopnosti firmy zhodnocovat vložený kapitál. Výkaz CF umožňuje vysvětlení změny peněžních prostředků jako součásti aktiv, umožňuje provádět analýzu peněžních prostředků. [10]

Obr. 4 Vazby rozvahy, výkaz zisku a ztráty a výkazu cash flow

Zdroj: MÁČE, M. *Finanční analýza obchodních a státních organizací*. Praha: Grada Publishing, 2006. str. 28. ISBN 80-247-1558-9.

V rámci těchto výkazů probíhají různé transakce. Transakce peněžně účinné, které neovlivňují zisk a jsou součástí výkazu cash flow a strany aktiv rozvahy, nezasahují do položek výkazu zisku a ztráty. Transakce ziskově účinné, které neovlivňují peněžní prostředky a jsou součástí výkazu cash flow a výkazu zisku a ztráty. Transakce ziskově

i peněžně účinné probíhající prostřednictvím všech tří výkazů. Neovlivňující zisk ani cash flow probíhající pouze v rámci rozvahy – nejčastěji změny v majetkové struktuře. [10]

3 METODY FINANČNÍ ANALÝZY

Ve finančním hodnocení podniků se úspěšně uplatňují metody finanční analýzy jako nástroj finančního managementu (interní užití) nebo ostatních uživatelů (externích analytiků). Klasická finanční analýza obsahuje dvě navzájem propojené části:

1. kvalitativní, tzv. fundamentální analýzu,
2. kvantitativní, tzv. technickou analýzu. [11]

Fundamentální analýza, bývá používána k posouzení firmy na základě znalosti vazeb mezi ekonomickými a mimoekonomickými činnostmi. Rozbor je zaměřen především na kvalitativní vyhodnocení jednotlivých ekonomických faktorů. Přičemž základní metodou je odborný odhad založený na znalostech analytika. Patří sem např. SWOT analýza, BCG matice nebo metoda balanced scorecard (BSC). [13]

Technická analýza využívá matematické, matematicko-statistické a další algoritmizované metody ke kvantitativnímu zpracování dat a následnému posouzení výsledků z ekonomického hlediska. [10]

V praxi se výraz „finanční analýza“ používá většinou pro technickou finanční analýzu. A ta je mnohdy zúžena pouze na výpočet poměrových ukazatelů.

Technická finanční analýza se většinou člení na:

- analýzu absolutních ukazatelů,
- analýzu fondů finančních prostředků,
- analýzu poměrových ukazatelů. [13]

3.1 Absolutní ukazatelé

Analýza stavových (absolutních) ukazatelů zahrnuje horizontální a vertikální analýzu. Horizontální analýza přejímá data, která jsou získávána nejčastěji z účetních výkazů (rozvahy podniku a výkazu zisku a ztráty). Vedle sledování změn absolutní hodnoty vykazovaných dat v čase (obvykle s retrospektivou 3 až 10 let) se zjišťují také jejich relativní (procentní) změny

(tzv. technika procentního rozboru). Změny jednotlivých položek výkazů se sledují po řádcích, horizontálně, a proto je tato metoda nazývána horizontální analýzou absolutních dat. [11]

Vertikální analýza (procentní rozbor) se zabývá vnitřní strukturou absolutních ukazatelů, někdy se nazývá také jako analýza komponent. Jde vlastně o souměření jednotlivých položek základních účetních výkazů k celkové sumě aktiv či pasiv. Aplikace této metody usnadňuje srovnatelnost účetních výkazů s předchozím obdobím a ve své podstatě také usnadňuje komparaci analyzovaného podniku s jinými firmami v tomtéž oboru podnikání. [10]

3.2 Ukazatelé „fondů“ finančních prostředků

Analýza fondů finančních prostředků patří k metodám s využitím rozdílových ukazatelů. Je zaměřena především na čistý pracovní kapitál. ČPK slouží k určení optimální výše každé položky oběžných aktiv a stanovení jejich celkové přiměřené výše. [10]

Čistý **pracovní kapitál** lze vyčíslit jako rozdíl mezi oběžnými aktivy a krátkodobými závazky anebo jako rozdíl mezi dlouhodobými zdroji krytí (jedná se o vlastní kapitál a dlouhodobé úvěry) a stálými aktivy. Vypovídá o vztazích mezi majetkovou strukturou firmy a její kapitálovou strukturou. [13]

$$\text{ČPK} = \text{oběžná aktiva} - \text{krátkodobé závazky} \quad (\text{vzorec 3.1})$$

a nebo

$$\text{ČPK} = \text{dlouhodobé závazky} + \text{vlastní kapitál} - \text{stálá aktiva} \quad (\text{vzorec 3.2})$$

Velikost čistého kapitálu je důležitá pro stanovení platební schopnosti podniku. Čím vyšší je čistý pracovní kapitál, tím větší by měla být schopnost podniku hradit závazky. Pokud ukazatel nabývá záporné hodnoty, část dlouhodobých aktiv je kryta krátkodobými zdroji a podnik je finančně nestabilní. [13]

3.3 Analýza poměrových ukazatelů

Přímá analýza intenzivních ukazatelů (poměrová analýza), patří k nejpoužívanějším metodám finanční analýzy a do této kategorie patří hodnocení: ukazatele likvidity, zadluženosti, aktivity, rentability, kapitálového trhu a cash flow. [10]

3.3.1 Ukazatelé likvidity

Ukazatele platební schopnosti, resp. likvidity charakterizují schopnost podniku dostát svým závazkům. Cílem těchto ukazatelů je vyjádřit potenciální schopnost podniku hradit své splatné závazky. Solventnost se definuje jako připravenost hradit své dluhy, když nastala jejich splatnost, a je tedy jednou ze základních podmínek existence podniku. Aby byla účetní jednotka solventní musí mít určitou část svých aktiv ve vysoce likvidní formě, tj. v takové formě, která je rychle přeměnitelná na peníze. Ukazatele likvidity poměřují to, čím je možno platit (čitatel), tím co je nutno zaplatit (jmenovatel). [3] [8] [11]

Čím jsou ukazatele likvidity vyšší, tím je situace podniku z hlediska jeho platební pohotovosti lepší. [13]

Běžná likvidita

Též likviditou 3. stupně. Běžná likvidita ukazuje, kolika jednotkami oběžných aktiv je kryta jedna jednotka krátkodobých závazků. [10]

$$\text{oběžná aktiva} / \text{krátkodobé závazky} \quad (\text{vzorec 3.3})$$

Doporučené hodnoty jsou asi 2 až 2,5 a znamenají, že podnik musí asi 40 % svých aktiv přeměnit na peníze, aby uhradil své závazky. [9]

Pohotová likvidita

V literatuře označována také jako likvidita 2. stupně. Ve snaze odstranit nevýhody předchozího ukazatele vylučuje z oběžných aktiv zásoby a ponechává v čitateli jen peněžní prostředky. [11]

oběžná aktiva – zásoby / krátkodobé závazky

(vzorec 3.4)

Doporučená hodnota je v rozmezí 1 – 1,5.

[9]

Hotovostní likvidita

Bývá označována jako likvidita 1. stupně. Měří schopnost účetní jednotky hradit okamžitě splatné závazky. Finančním majetkem jsou chápány peníze v hotovost, na běžných účtech a krátkodobý finanční majetek (tj. obchodovatelné cenné papíry).

[8]

finanční majetek / krátkodobé závazky

(vzorec 3.5)

Doporučená hodnota je co nejmenší, asi 0,2, ale obvyklá hodnota se pohybuje asi v rozmezí 0,9 až 1,1. Hodnota ukazatele znamená, kolikrát podnik zaplatí své závazky hotovými penězi.

[9]

3.3.2 Ukazatelé finanční stability a zadluženosti

Ukazatelé finanční stability vypovídají o skladbě kapitálu a míře zadluženosti podniků. Stálá aktiva podniku (dlouhodobý hmotný, nehmotný i finanční majetek), by měla být hrazena dlouhodobými zdroji. Pro hodnocení krytí stálých aktiv jsou uplatňovány dva ukazatele:

[13]

stupeň krytí stálých aktiv I = vlastní kapitál / stálá aktiva

(vzorec 3.6)

stupeň krytí stálých aktiv II = dlouhodobý kapitál / stálá aktiva

(vzorec 3.7)

První stupeň krytí stálých aktiv udává, do jaké míry je podnik schopen vlastními zdroji krýt svůj majetek. Druhý stupeň krytí stálých aktiv by měl dosahovat alespoň hodnoty 1, tj. veškerá stálá aktiva mají být kryta dlouhodobým kapitálem. Čím jsou oba ukazatele vyšší, tím lepší je i finanční stabilita podniku.

[13]

Dalším ukazateli finanční stability jsou ukazatelé zadluženosti. Zadlužeností účetní jednotky rozumíme míru financování svých aktiv jak z vlastních, tak i cizích zdrojů. Účetní jednotka využívá cizí kapitál tehdy, když jí tato alternativa přinese větší výnos, než jsou náklady spojené s cizím kapitálem (tj. úroky).

[8]

Ukazatel věřitelského rizika

Ukazatel věřitelského rizika (celková zadluženost) zjišťuje v jakém rozsahu je podnik financován cizími zdroji. Tento ukazatel představuje hodnotu určující kolik cizích zdrojů připadá na jednu Kč aktiv. [13]

$$\text{celkové závazky} / \text{celková aktiva} \quad (\text{vzorec 3.8})$$

Jeho hodnota by se měla pohybovat okolo 0,4, tzn. že podnik by neměl krýt více než 40 % majetku z cizích zdrojů. [9]

Doplňujícím ukazatelem k ukazateli celkové zadluženosti je podíl vlastního kapitálu.

$$\text{podíl vlastního kapitálu} = \text{vlastní kapitál} / \text{aktiva} \quad (\text{vzorec 3.9})$$

Součet podílu vlastního kapitálu a celkové zadluženosti je logicky roven jedné. [13]

$$\text{podíl vlastního kapitálu} + \text{celková zadluženost} = 1 \quad (\text{vzorec 3.10})$$

Úrokové krytí

Ukazatel informuje o tom, kolikrát převyšuje zisk placené úroky. Pokud je ukazatel roven 1, znamená to, že na zaplacení úroků je třeba celého zisku a na akcionáře nezbude nic. Literatura uvádí jako postačující, jsou-li úroky pokryty ziskem 3x až 6x. [11]

$$\text{EBIT} / \text{úroky} \quad (\text{vzorec 3.11})$$

Čím vyšší hodnoty ukazatele účetní jednotka dosahuje, tím je její finanční stabilita pevnější. [8]

3.3.3 Ukazatelé aktivity

Ukazatele aktivity hodnotí vázanost kapitálu v jednotlivých formách majetku, měří schopnost podniku využívat vložených prostředků. Jsou charakterizovány buď rychlostí obratu, resp. obratovostí (počtem obrátek – tj. kolikrát se obrátí konkrétní položka majetku za stanovený časový interval) nebo dobou obratu (doba, po kterou je majetek vázán, resp. za jak

dlouho proběhne jeho přeměna). Všeobecně platí, že čím vyšší je hodnota obratu, tím lépe. U doby obratu je tendence opačná – čím méně dní obratu, tím lepší hodnota ukazatele. [3]

$$\text{obrat celkových aktiv} = \text{výnosy} / \text{celková aktiva} \quad (\text{vzorec 3.12})$$

$$\text{doba obratu celkových aktiv} = 365 / \text{obrat celkových aktiv} \quad (\text{vzorec 3.13})$$

Ukazatel **obrat aktiv** vyjadřuje vázanost celkového vloženého majetku. Obrat vyjadřuje, kolikrát hodnota tržeb převyšuje hodnotu určité položky aktiv. Nejčastěji se sleduje rychlost obratu zásob, pohledávek. Doba obratu aktiv by se měla v závislosti na oboru podnikání pohybovat okolo 200 dní. [9]

Rychlost a doba obratu zásob

Obrat zásob udává počet obrátek, tj. kolikrát je v průběhu roku každá položka zásob podniku prodána a znovu uskladněna.

$$\text{tržby} / \text{zásoby} \quad (\text{vzorec 3.14})$$

Pokud ukazatel vychází vyšší, znamená to, že podnik nemá zbytečné nelikvidní zásoby, které by vyžadovaly nadbytečné financování. [11]

Doba obratu zásob představuje průměrnou dobu, která uplyne mezi nákupem materiálu a prodejem výrobku. Vyjadřuje tedy počet dnů, po které jsou oběžná aktiva vázána ve formě zásob. [8]

$$365 / \text{rychlost obratu zásob} \quad (\text{vzorec 3.15})$$

Standardní hodnota je 40 dní.

Rychlost a doba obratu pohledávek

Obratovost pohledávek je vyjadřována jako poměr tržeb k pohledávkám. [10]

$$\text{tržby} / \text{pohledávky} \quad (\text{vzorec 3.16})$$

Výsledkem výpočtu je počet obrátek, jak rychle jsou pohledávky přeměňovány v peněžní prostředky. [9]

Doba obratu pohledávek vyjadřuje dobu, která uplyne ode dne vystavení faktury odběratelům až po příjem peněžních prostředků. Ukazuje tedy, za jak dlouhé období jsou pohledávky v průměru spláceny. [8]

$$\text{pohledávky} / \text{jednodenní tržby} \quad (\text{vzorec 3.17})$$

Standardní hodnota tohoto ukazatele je 36 dní.

3.3.4 Ukazatelé rentability

Ukazatelé rentability poměří zisk s výší zdrojů, které byly vynaloženy na vytvoření tohoto zisku. Používá se jich pro posouzení intenzity využívání, reprodukce a zhodnocení podniku. Čím jsou jeho hodnoty vyšší, tím lépe podnik zhodnocuje své zdroje. Ke zjišťování a měření rentability vloženého kapitálu a pro hodnocení a kompletní posouzení celkové efektivnosti se v praxi využívá následující řada ukazatelů. [8] [9]

Rentabilita vlastního kapitálu

Ukazatel rentability vlastního kapitálu ROE (Return On Equity) zjišťuje vlastníkům míru ziskovosti vlastního kapitálu, tedy zda jejich kapitál přináší dostatečný výnos. Tento ukazatel sledují především investoři, neboť je pro ně důležité, aby ROE byla větší než úroky, které by obdržel z jiné formy investování. [13]

$$\text{ROE} = \text{čistý zisk} / \text{vlastní kapitál} \quad (\text{vzorec 3.18})$$

Standardní hodnota je asi 15 %.

Rentabilita tržeb

Ukazatel zisku v poměru k tržbám nebo i k výnosům (ROS (Return On Sales) ziskovost tržeb, resp. ziskové rozpětí) vyjadřuje schopnost podniku dosahovat zisku při dané úrovni tržeb, resp. výnosů, kolik dokáže podnik vyprodukovat „efektu“ na 1 Kč tržeb, resp. výnosů, (nejčastěji se uvádí v procentním vyjádření). Odráží schopnost podniku vyrábět výrobek nebo služeb s nízkými náklady nebo za vysokou cenu. Obvyklá hodnota je asi 5 %.[3]

$$\text{ROS} = \text{zisk} / \text{tržby} \quad (\text{vzorec 3.19})$$

Ukazatel rentability tržeb doplňuje ukazatel nákladovosti, který je definován jako $1 - \text{ROS}$.

$$\text{náklady} / \text{tržby} \quad (\text{vzorec 3.20})$$

Tento ukazatel lze vypočítat také přímo z dat výkazů zisků a ztrát. Ukazatel nákladovosti je pak roven podílu nákladů a tržeb.

Rentabilita celkových aktiv

Ukazatel rentability celkových aktiv ROA (Return On Assets) měří hrubou produkční sílu účetní jednotky, její celkovou výdělečnou schopnost. Hodnota ukazatele udává, kolik korun vynesla každá koruna investovaného kapitálu. Poměruje zisk s celkovými aktivy bez ohledu na to, zda jsou tato aktiva financována z vlastních či cizích zdrojů. [8]

$$\text{ROA} = \text{EBIT} / \text{aktiva} \quad (\text{vzorec 3.21})$$

EBIT zisk před zdaněním a úroky (Earning Before Income and Taxes). Standardní hodnota tohoto ukazatele je asi 9 %.

3.3.5 Ukazatelé kapitálového trhu

Ukazatele kapitálového trhu se od předchozích skupin poměrových ukazatelů odlišují jednou skutečností, pracují totiž s tržními hodnotami. Tyto ukazatele tedy vyjadřují hodnocení firmy pomocí burzovních ukazatelů. Jsou důležité zejména pro investory či potenciální investory z hlediska hodnocení návratnosti investovaných prostředků. [10]

Ukazatel P/E (price / earnings ratio)

Poměr tržní hodnoty akcie k zisku po zdanění připadajícímu na jednu akcii vyjadřuje kolik jsou investoři ochotni zaplatit za 1 Kč vykázaného zisku.

$$\text{tržní cena akcie} / \text{čistý zisk na jednu akcii} \quad (\text{vzorec 3.22})$$

Čím vyšší je tento poměr (pokud přesahuje hodnoty 20 až 25), tak tím více je tržní cena akcií daného podniku nadhodnocena. Naopak nízká hodnota tohoto ukazatele (méně než 8 až 10) svědčí o podhodnocení tržních cen akcií daného podniku. [13]

Kurz akcie

Vyjadřuje podíl tržní ceny k velikosti vlastního kapitálu připadajícího na jednu akcii.

$$\text{tržní cena} / \text{nominální hodnota akcie} \quad (\text{vzorec 3.23})$$

Čím je hodnota ukazatele vyšší, tím větší je tržní hodnota podniku. Hodnoty menší než 1 znamenají, že trh oceňuje podnik pod úroveň účetní hodnoty. [9]

Dividendový výnos

Dividenda na akcii (dividend per shareu) udává, kolik peněz dostanou akcionáři za jednu svou akcii. Kombinací ukazatele čistého zisku na akcii a dividendy na akcii lze vyčíslit výplatní poměr a aktivační poměr. [8]

$$\text{dividenda} / \text{počet akcií} \quad (\text{vzorec 3.24})$$

Čím vyšší je tato hodnota, tím více je zhodnocován kapitál akcionáře. Do čitatele zlomku lze dosadit místo dividendy čistý zisk, ukazatel potom vyjadřuje podíl čistého zisku na jednu akcii. [9]

Shrnutí interpretace a užití jednotlivých ukazatelů nabízí příloha 2.

4 OSTATNÍ MOŽNOSTI FINANČNÍ ANALÝZY

Analýza poměrových ukazatelů, přestože se hojně v praxi používá, postrádá jednotící kritérium, které by svázalo hodnoty ukazatelů v jednotlivých skupinách tak, abychom mohli hodnotit účetní jednotku jako celek a nehodnotili jen její jednotlivé oblasti odděleně. Jelikož mezi skupinami ukazatelů existují vzájemné vztahy, které chceme popsat a kvantifikovat, musíme se obrátit k tzv. **analýze soustav ukazatelů** [8]

Techniky vytváření soustav ukazatelů je možné rozdělit do dvou základních skupin

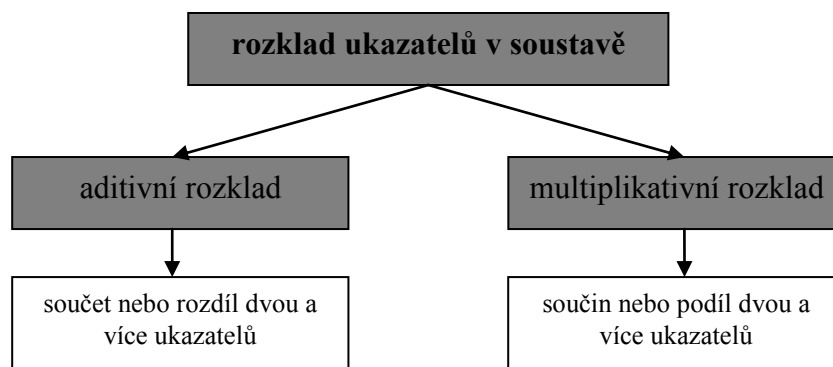
První skupinu tvoří soustavy hierarchicky uspořádaných ukazatelů, u nichž existuje matematická provázanost. K typickým výkladům těchto soustav patří pyramidové soustavy, jejichž podstatou je stále podrobnější rozklad ukazatele, který představuje vrchol pyramidy, který by měl vyjadřovat základní účetní cíl jednotky. [8] [10]

Druhou skupinu tvoří účelově vybrané skupiny ukazatelů. Jejich cílem je kvalitně diagnostikovat finanční situaci firmy, respektive předpovědět její další vývoj na základě jednočíselné charakteristiky. Člení se na:

- Bankrotní modely, které odpovídají na otázku, zda podnik do určité doby zbankrotuje. Do této skupiny např. patří: Altmanovo Z-skóre, Tafflerův model, model „IN“ Index důvěryhodnosti.
- Bonitní modely, které se snaží bodovým hodnocením stanovit bonitu hodnoceného podniku a zařadit firmu z finančního hlediska při mezifirmním srovnání. Do této skupiny např. patří: Soustava bilančních analýz podle Rudolfa Douchy, Tamařino model, Kralickův Quicktest, Modifikovaný Quicktest. [10]

4.1 Pyramidové soustavy ukazatelů

Pyramidové soustavy ukazatelů rozkládají aditivní nebo multiplikativní metodou vrcholový ukazatel. Základní postupy jsou vyjádřené na obrázku 5.

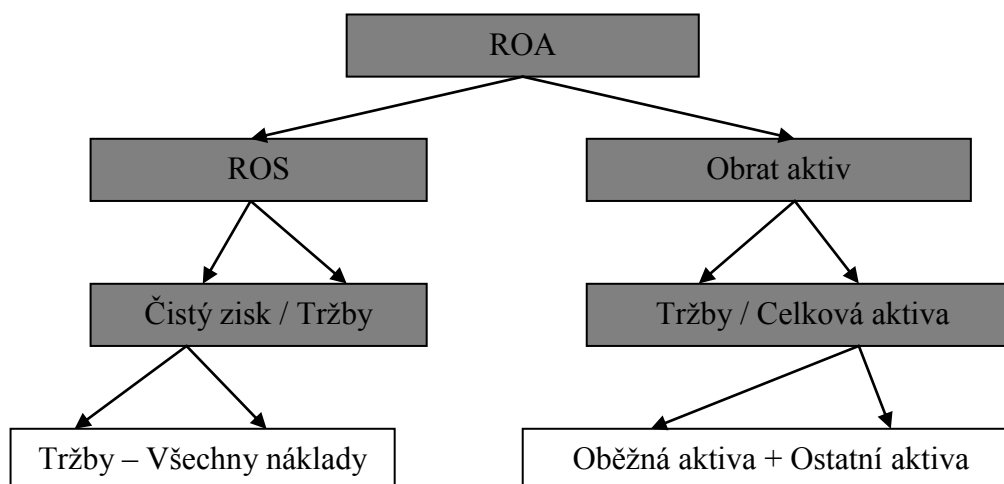
Obr. 5 Rozklad ukazatelů v soustavě hierarchicky uspořádaných ukazatelů

Zdroj: RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza*. Praha: Grada Publishing, 2007. str. 71.

ISBN 978-80-247-1386-1

Cílem pyramidových soustav je na jedné straně popsání vzájemné závislosti jednotlivých ukazatelů a na straně druhé analyzování složitých vnitřních vazeb v rámci pyramidy. Jakýkoliv zásah do jednoho ukazatele se pak projeví v celé vazbě. [10]

Názorným a známým příkladem je DuPontův pyramidový rozklad, který patří mezi tradiční systémy měření výkonnosti viz. obrázek 6. [13]

Obr. 6 Soustava ukazatelů

Zdroj: VOZŇÁKOVÁ, I.; JANOVSÁ, K.; MYNÁŘ, M.; SIKOROVÁ, A. *Ekonomika podniku*. Ostrava: Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, 2008. str. 74
ISBN 978-80-248-1760-6

Za syntetický ukazatel, stojící na vrcholu obou pyramid, je považována rentabilita celkového kapitálu, která je pro majitele firmy základním ukazatelem zhodnocení jejich finančních zdrojů, které do podnikání vložili. Doba obratu aktiv je ovlivněna strukturou majetku a efektivností hospodaření s jednotlivými složkami aktiv. [13]

4.2 Altmanova analýza

Altmanova analýza představuje jednu z možností, jak vyhodnotit souhrnně finanční zdraví podniku. Je stanovena pomocí jediného čísla – Z-skóre, které se skládá z pěti ukazatelů a zahrnuje v sobě rentabilitu, zadluženost, likviditu i strukturu kapitálu. K jednotlivým ukazatelům je pak na základě rozsáhlých empirických průzkumů přiřazena jejich váha.

V průběhu let se ukázalo, že není přesné stejným měřítkem hodnotit malé firmy a firmy obchodované na kapitálovém trhu, a proto se Altmanův index, tzv. Z-skóre, uvádí ve dvou verzích a s relativně velkou spolehlivostí odhaduje blížící se bankrot podniku přibližně dva roky dopředu. [12]

Altmanův index pro společnosti, které patří do skupiny firem veřejně obchodovatelných na burze, je možné vyjádřit rovnicí:

$$Z = 1,2 X_1 + 1,4 X_2 + 3,3 X_3 + 0,6 X_4 + X_5 \quad (\text{vzorec 4.1})$$

kde X_1	podíl pracovního kapitálu k celkovým aktivům,	
X_2	rentabilita čistých aktiv (nerozdělený zisk minulých let / aktiva),	
X_3	EBIT (zisk před zdaněním a úroky) / aktiva celkem	
X_4	tržní hodnota vlastního kapitálu / účetní hodnota celkových závazků nebo průměrný kurz akcií / nominální hodnota cizích zdrojů	
X_5	tržby / aktiva celkem	[10]

Pokud je vypočtené Z-skóre:

$Z > 2,99$	firma je finančně zdravá a v dohledné době není ohrožena bankrotem,
$1,81 < Z < 2,99$	pásmo zvané „šedá zóna“, o zdraví firmy nelze jednoznačně rozhodnout,
$Z < 1,81$	firma není finančně zdravá a ohrožuje ji bankrot .

[12]

Není-li společnost veřejně obchodovatelná na burze, má Altmanův index tvar podobný tomu, který měly společnosti veřejně obchodovatelné, a liší se pouze částečně. Odlišnost spočívá jen v hodnotách vah jednotlivých poměrových ukazatelů do Altmanova modelu vstupujících:

$$Z = 0,717 X_1 + 0,847 X_2 + 3,107 X_3 + 0,420 X_4 + 0,998 X_5 \quad (\text{vzorec 4.2})$$

Pokud je vypočtené Z-skóre:

$Z > 2,9$	firma je finančně zdravá a v dohledné době není ohrožena bankrotem,
$1,23 < Z < 2,89$	pásmo zvané „šedá zóna“, o zdraví firmy nelze jednoznačně rozhodnout,
$Z < 1,23$	firma není finančně zdravá a ohrožuje ji bankrot .

[12]

5 POSTUP PŘI FINANČNÍ ANALÝZE

Při samotném zpracování finanční analýzy je velice důležité dbát na to, zda se vychází z externího či interního zpracování. Externí zpracování se opírá o informace samotné společnosti, jakou je předmět její činnosti, počet jejích zaměstnanců, strategie atd. Základním zdrojem těchto informací mohou být výroční zprávy, nebo volně dostupné informace o společnosti čerpané z webových, tiskových zpráv, případně z placených databází. Interní zpracování se opírá o výsledky dodané interním analytikem (zaměstnancem společnosti), který má jako jediný přehled o reálném fungování společnosti.

Další část zpracování finanční analýzy již bude shodná pro interního i externího finančního analytika. Jedná se o **analýzu vývoje odvětví**, do kterého podnik náleží. Tato analýza je významná pro posouzení stávající situace a perspektivy daného odvětví do budoucna. Zdrojem cenných informací o jednotlivých odvětvích průmyslu je web Ministerstva průmyslu a obchodu, které pravidelně zpracovává Panorama zpracovatelského průmyslu. Shrnuje zde základní ekonomické a finanční údaje za jednotlivá odvětví, a to včetně nastínění budoucích perspektiv. [6]

Následujícím krokem je analýza jednotlivých položek účetních výkazů a jejich následné srovnání se situací u podniků stejného odvětví.

Po důkladné analýze účetních výkazů následuje **zhodnocení všech složek finanční rovnováhy: zadluženosti, likvidity, rentability, aktivity a ukazatelů kapitálového trhu, případně dalších ukazatelů**. To předpokládá výběr vhodných ukazatelů, jejich správné naplnění z finančních výkazů a porovnání jejich hodnot v čase a se situací v odvětví, do kterého analyzovaný podnik patří, či s vybraným konkurentem. [6]

Následuje pokročilé zpracování dat, které zahrnuje identifikaci modelu dynamiky (analýza vývoje ukazatelů v čase), kauzální analýzu hodnotící vztahy mezi ukazateli (pyramidální rozklady), korekci a zjištění odchylek.

Posledním bodem jsou návrhy na dosažení cílového stavu. Jedná se o variantní návrhy na opatření, odhady rizik variantních řešení a výběr doporučené varianty. [11]

Zjednodušený postup finanční analýzy je k náhledu v příloze 3.

ZÁVĚR

Při pohledu na dnešní tržní ekonomiku můžeme s jistým nadhledem říci, že se již dávno nepohybujeme v rybníce líných kaprů, ale v rozběsněném moři plném žraloků požírajících své nepřátele. Z tohoto důvodu roste potřeba neustálého získávání přesnějších a podrobnějších informací o vnitřním finančním stavu každého podniku.

Právě v tuto chvíli vstupuje na jeviště finanční analýza coby nepostradatelná součást managementu každého moderního podniku, která se při své správné aplikaci stává v dnešní době krize velkou výhodou pomáhající v neustávajícím boji proti konkurenci. Rozbor hospodaření podniku finanční analýzou tak dnes patří k nutným znalostem každého schopného finančního manažera.

Na základě čerpání z odborné literatury jsem se ve stěžejní části své práce pokusila podat základní informace a komplexní přehled o ukazatelích finanční analýzy, jejich struktuře, metodách, uživateli. Mým cílem v této části práce bylo co možná nejjednodušší formou finanční analýzu přiblížit jejím možným budoucím uživatelům.

V druhé části své práce jsem se věnovala jednoduché aplikaci teoretických základů finanční analýzy na fiktivním příkladu, který je uveden v příloze 4. Mým cílem bylo prokázat, že i přesto, že jednotliví ukazatelé finanční analýzy mají sami o sobě určitou vypovídací hodnotu, teprve jejich sestavením v celek dle jednotlivých kroků finanční analýzy nabízí komplexní pohled na finanční situaci podniku.

Přestože je finanční analýza jedním z hlavních prostředků jak získat informace o finančním zdraví podniku, spoléhat se pouze na ní je málo. Celková situace podniku je závislá na dalších významných faktorech, jako jsou management, výroba, obchod, marketing atd. Teprve komplexní pojetí těchto složek umožňuje ucelený pohled na podnik a jeho aktuální situaci na trhu.

Zpracování této práce mi bylo velkým přínosem. Vedle rozšíření teoretických znalostí mi práce umožnila případnou snadnější budoucí aplikaci získaných znalostí v praxi.

SEZNAM LITERATURY

- [1] DLUHOŠOVÁ, D. *Finanční řízení a rozhodování podniku*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2008. 192 s. ISBN 978-80-86929-44-6.
- [2] FABOZZI, F. J.; PETERSON, P. *Financial management and analysis*. 2. vyd. New Jersey: John Wiley & Sons, 2003. 1007 s. ISBN 0-471-20982-1.
- [3] GRÜNWALD, R.; HOLEČKOVÁ, J. *Finanční analýza a plánování podniku*. Praha: Ekopress, 2007. 318 s. ISBN 978-80-86929-26-2.
- [4] HELFERT, E. A. *Financial analysis: tools and techniques : a guide for managers*. New York: McGraw-Hill Professional, 2001. 485 s. ISBN 0-07-137834-0.
- [5] KISLINGEROVÁ, E.; HNILICA, J. *Finanční analýza krok za krokem*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 160 s. ISBN 978-80-7179-713-5.
- [6] KNÁPKOVÁ, A.; PAVELKOVÁ, D. *Finanční analýza – Komplexní průvodce s příklady*. Praha: Grada Publishing, 2010. 208 s. ISBN 978-80-247-3349-4.
- [7] KRAFTOVÁ, I. *Finanční analýza municipální firmy*. Praha: CH Beck, 2002. 206 s. ISBN 80-7179-778-2.
- [8] MÁČE, M. *Finanční analýza obchodních a státních organizací*. Praha: Grada Publishing, 2006. 156 s. ISBN 80-247-1558-9.
- [9] NOVOTNÝ, Z.; HOLLÁ, A.; PRÁŠKOVÁ, N. a kolektiv. *Podniková ekonomika 4*. Břeclav: Moraviapress, 2005. 263 s. ISBN 80-86181-76-6.
- [10] RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza*. Praha: Grada Publishing, 2007. 120 s. ISBN 978-80-247-1386-1

[11] SEDLÁČEK, J. *Finanční analýza podniku*. Brno: Computer Press, 2007. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.

[12] SCHOLLEOVÁ, H. *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. Praha: Grada Publishing, 2008. 256 s. ISBN 978-80-247-2424-9.

[13] VOZŇÁKOVÁ, I.; JANOVSÁ, K.; MYNÁŘ, M.; SIKOROVÁ, A. *Ekonomika podniku*. Ostrava: Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, 2008. 128 s. ISBN 978-80-248-1760-6.

[14] WOODSON, H. *Global convertible investing: the Gabelli way*. New York: John Wiley & Sons, 2002. 338 S. ISBN 0-471-20982-1

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 Časové hledisko hodnocení informací.....	12
Obr. 2 Členění výsledku hospodaření.....	19
Obr. 3 Struktura výkazu o tvorbě a použití peněžních prostředků	21
Obr. 4 Vazby rozvahy, výkaz zisku a ztráty a výkazu cash flow.....	23
Obr. 5 Rozklad ukazatelů v soustavě hierarchicky uspořádaných ukazatelů	35
Obr. 6 Soustava ukazatelů	36

SEZNAM TABULEK

Tab. 1 Struktura rozvahy.....	17
Tab. 2 Struktura výkazu zisku a ztrát.....	20
Tab. 3 Struktura výkazu o tvorbě a použití peněžních prostředků.....	22

PŘÍLOHY

Příloha 1 Zkrácená podoba víceetapového výkazu zisku a ztrát

I. OBCHODNÍ ČINNOST
+ tržby za prodej zboží
- náklady vynaložené na prodané zboží
= OBCHODNÍ MARŽE
II. VÝROBNÍ ČINNOST
+ tržby za prodej vlastních výrobků a služeb
+/- změna stavu zásob vlastní činnosti
+ aktivace (materiálu, zboží a dlouhodobého majetku, vyrobených ve vlastní režii, a vnitropodnikových služeb)
- výkonová spotřeba (materiál, energie, služby)
= PŘIDANÁ HODNOTA
- osobní náklady (mzdy, odměny, sociální zabezpečení)
- daně a poplatky (kromě daně z příjmů)
- odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku
- ostatní provozní výnosy a náklady
= PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ
III. FINANČNÍ ČINNOST
+ finanční výnosy
- finanční náklady
= FINANČNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ
PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ
+/- FINANČNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ
- daň z příjmů za běžnou činnost
= VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNOU ČINNOST
IV. MIMOŘÁDNÁ ČINNOST
+ mimořádné výnosy
- mimořádné náklady
- daň z příjmů z mimořádné činnosti
= MIMOŘÁDNÝ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNOU ČINNOST
+ MIMOŘÁDNÝ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ
= VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA ÚČETNÍ OBDOBÍ

Zdroj: GRÜNWALD, R.; HOLEČKOVÁ, J. *Finanční analýza a plánování podniku*.

Praha: Ekopress, 2007. str. 42 - 43. ISBN 978-80-86929-26-2.

Příloha 2 Shrnutí interpretace a užití jednotlivých ukazatelů

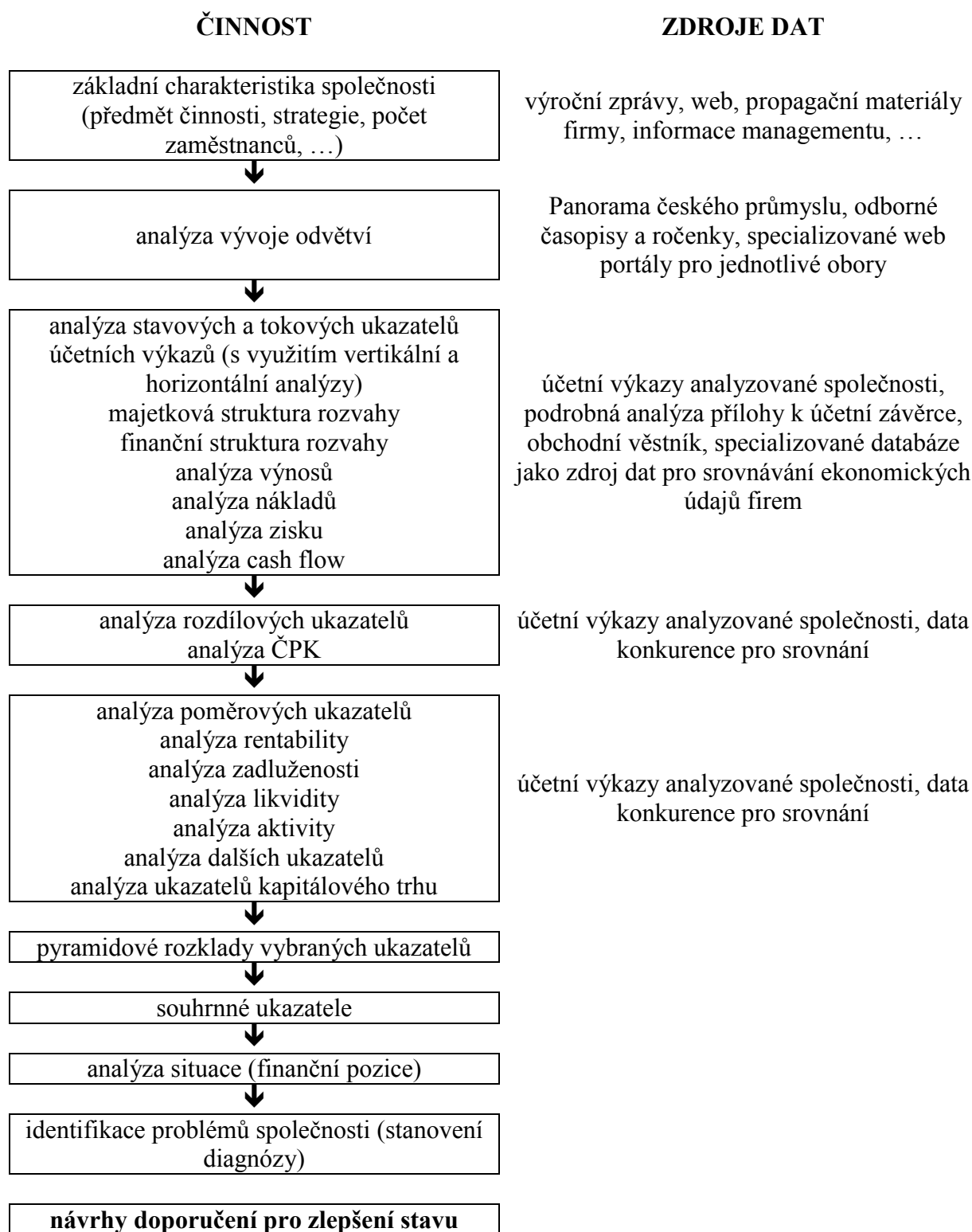
Hodnocená oblast	Charakteristické znaky	Ukazatele
Dlouhodobá finanční stabilita	Odpovídající výše vlastních zdrojů	Ukazatel věřitelského rizika, úrokového zatížení
Krátkodobá finanční stabilita a platební schopnost	Odpovídající výše pracovního kapitálu	Ukazatel pohotové likvidity, částka pracovního kapitálu
Okamžitá platební schopnost	Schopnost uhradit splatné závazky	Ukazatel peněžní likvidity
Nadměrná výše zásob	Pomalá obrátka, nízký podíl likvidních aktiv, vysoký podíl zásob na oběžných aktivech	Počet obrátek zásob, ukazatel peněžní likvidity
Nadměrná výše pohledávek	Pomalé inkasování pohledávek, vysoký podíl pohledávek na oběžných aktivech	Ukazatel doby obratu pohledávek
Nadměrná výše dlouhodobého majetku	Převažující podíl nedostatečně výnosného dlouhodobého majetku	Poměr dlouhodobého majetku k vlastnímu kapitálu, poměr tržeb k DHM
Schopnost dosahovat zisku	Dostatečná výnosnost vložených prostředků	Rentabilita vložených prostředků, vl. kapitálu
Odkapitalizování	Nedostatek kapitálu, nízký podíl vlastních zdrojů, vysoká výnosnost vlastních zdrojů	Ukazatel pohotové likvidity, uk. podílu vlastních zdrojů, uk. věřitelského rizika
Překapitalizování	Vysoký podíl vlastních zdrojů, nízká výnosnost na kmenovou akcii, příliš mnoho investováno do nevýnosného dlouhodobého majetku	Poměr vlastních zdrojů, výnosnost na jednu kmenovou akcii, výnosnost vlastních zdrojů
Blížící se bankrot podniku	Snižující se výnosnost, rostoucí zadluženost	Poměr cash flow k celkovým závazkům, výnosnost celkového kapitálu, ukazatel věřitelského rizika

Zdroj: NOVOTNÝ, Z.; HOLLÁ, A.; PRÁŠKOVÁ, N. a kolektiv. *Podniková ekonomika 4*.

Břeclav: Moraviapress, 2005. str. 122. ISBN 80-86181-76-6.

Příloha 3 Postup při finanční analýze

Zdroj: KNÁPKOVÁ, A.; PAVELKOVÁ, D. *Finanční analýza – Komplexní průvodce s příklady*. Praha: Grada Publishing, 2010. str. 65. ISBN 978-80-247-3349-4.

Příloha 4 Řešený příklad

Jako ukázkou jsem si vybrala níže uvedený příklad na výpočet finanční analýzy.

Čerpáno z: NOVOTNÝ, Z.; HOLLÁ, A.; PRÁŠKOVÁ, N. a kolektiv. *Podniková ekonomika* 4. Břeclav: Moraviapress, 2005. str. 123 - 125. ISBN 80-86181-76-6.

Veškeré údaje jsou fiktivní.

Rozvaha v tis. Kč					
Aktiva	31.12.2009	31.12.2010	Pasiva	31.12.2009	31.12.2010
Stálá aktiva	623	633	Základní kapitál	559	559
Oprávky	-188	-198	Nerozdělitelný zisk	85	111
Zásoby	172	219	Dl. cizí zdroje	85	111
Pohledávky	164	237	Kr. cizí zdroje	171	201
Peníze	129	91			
Celkem	900	982	Celkem	900	982

Zdroj: vlastní zpracování

Výkaz zisku a ztrát v tis. Kč		
	rok 2009	rok 2010
Tržby	252,0	303,0
Materiálové náklady	55,0	59,0
Mzdové náklady	53,0	65,0
Odpisy	10,0	10,0
Úroky	20,0	40,0
Zisk	114,0	129,0
Čistý zisk	94,6	106,8
Dividendy	68,8	80,8
Nerozdělený zisk	25,8	26,0

Zdroj: vlastní zpracování

Výpočet přírůstků a úbytků jednotlivých položek

Položka	Rozdíl	%
Aktiva celkem	+82,0	109,1
Stála aktiva	0	100,0
Zásoby	+47,0	127,3
Pohledávky	+73,0	144,5
Peníze	-38,0	-70,0
Vlastní kapitál	+26,0	104,0
Dlouhodobé cizí zdroje	+26,0	130,6
Krátkodobé cizí zdroje	+30,0	117,5
Tržby	+51,0	120,2
Materiálové náklady	+4,0	107,3
Mzdové náklady	+12,0	122,6
Odpisy	0	100,0
Úroky	+20,0	200,0
Zisk	+15,0	113,2
Čistý zisk	+12,2	112,9

Zdroj: vlastní zpracování

Hodnocení

V letech 2009 a 2010 firma pokryla vlastním kapitálem veškerá stálá aktiva. Výše uvedená tabulka současně uvádí, že vlastním jměním včetně dlouhodobých cizích zdrojů byla v obou letech pokryta také velká část oběžných aktiv, což bohužel není příliš ekonomické. Na druhou stranu za pozitivní vývoj lze pokládat meziroční vzrůst celkových aktiv o 9,1 % a vzrůst vlastního kapitálu o 4,0 %. Špatnou tendenci vykazují pohledávky, které v roce 2010 zaznamenaly prudký nárůst o 44,5 %, což je odrazem rostoucí platební neschopnosti odběratelů. Dalším pozitivem je růst tržeb o 20,2 % a zisku o 13,2 %.

Hodnocení na základě poměrových ukazatelů

Poměrový ukazatel	Vzorec	Výpočet
-------------------	--------	---------

celková zadluženost	celkové závazky / celk. aktiva	256 / 900 = 0,28 312 / 982 = 0,32
----------------------------	--------------------------------	--------------------------------------

Zadluženost podniku se zvýšila o 4 %.

ukazatel krytí DM	vlastní kapitál / DM	644 / 435 = 1,48 670 / 435 = 1,54
--------------------------	----------------------	--------------------------------------

Vlastní kapitál plně pokrývá dlouhodobý majetek a současně kryje ze 45 % také oběžná aktiva .

rentabilita vlastního kapitálu	čistý zisk / vlastní kapitál	94,6 / 644 = 0,15 106,8 / 670 = 0,16
---------------------------------------	------------------------------	---

Rentabilita vlastního kapitálu se pohybuje v doporučené hodnotě 15 %, z čehož vyplývá, že podnik zhodnocuje své zdroje.

rentabilita celkového vloženého kapitálu	zisk / aktiva	114 / 900 = 0,13
rentabilita tržeb	zisk/tržby	114 / 252 = 0,45...45 %
obrat celkových aktiv	tržby / aktiva	252 / 900 = 0,28
doba obratu aktiv	365 / obrat celkových aktiv	365 / 0,28 = 1 304 dní = = 3,6 let

Celková rentabilita vloženého kapitálu přesahuje doporučených 9 % (13 %), i přestože doba obratu aktiv 3,6 let (1 304 dní) přesahuje doporučených 200 dní. Rentabilita tržeb je 9x vyšší než průměrná hodnota (na 1 Kč tržeb připadá 45 haléřů zisku). Rentabilita tržeb pozitivně ovlivnila rentabilitu vloženého kapitálu.

doba inkasa pohledávek	pohledávky / (tržby / 365)	164 / (252 / 365) = 238 dní 237 / (303 / 365) = 286 dní
-------------------------------	----------------------------	--

Doba inkasa pohledávek se zvýšila o 48 dnů což více méně odpovídá doporučené hodnotě 36 dnů.

doba obratu zásob	zásoby / (tržby / 365)	172 / (252 / 365) = 249 dní 219 / (303 / 365) = 264 dní
--------------------------	------------------------	--

Doba obratu zásob se v roce 2010 zvýšila o 15 dní. Oběžná aktiva jsou vázána ve formě zásob po velmi dlouhou dobu (standardní doba je 40 dní).

celková likvidita	oběžná aktiva / kr. závazky	465 / 171 = 2,72 547 / 201 = 2,72
pohotová likvidita	(oběžná aktiva – zásoby)/kr. závazky	293 / 171 = 1,71 328 / 201 = 1,63

Nadprůměrná celková likvidita v obou letech vypovídá o dobré platební schopnosti, tedy dobré finanční stabilitě podniku. Pokles pohotové likvidity v roce 2010 naznačuje zlepšení schopnosti podniku splácet své závazky vůči věřitelům.

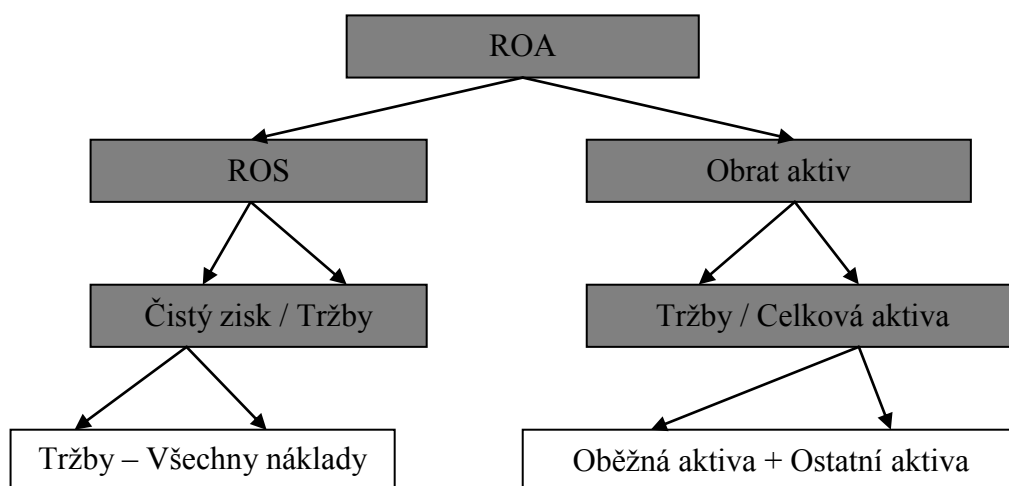
Cash flow

Výše uvedené analýzy doplníme o analýzu výkazu cash flow. Sestavíme výkaz nepřímou metodou:

Účetní HV	106,8
Odpisy	+10
ZS pohledávek	-73
ZS krátkodobých závazků	+30
ZS zásob	-47
<hr/>	
Peněžní tok z provozní činnosti	26,8
Zvýšení DM	-10
<hr/>	
Peněžní tok z investiční činnosti	-10
ZS dlouhodobých závazků	+26
Vyplacené dividendy	-80,8
<hr/>	
Peněžní tok z finanční činnosti	-54,8
<hr/>	
Peněžní tok za období	-38

Během období došlo ke snížení peněžních prostředků o 38 000 Kč. Bude-li tento trend pokračovat, podnik se může dostat do vážných finančních potíží. Hlavním úkolem podniku v příštím období bude zvýšit příjmy a omezit výdaje.

Pyramidová soustava ukazatelů pro rok 2009

Zdroj: VOZŇÁKOVÁ, I.; JANOVSÁ, K.; MYNÁŘ, M.; SIKOROVÁ, A. *Ekonomika podniku*. Ostrava: Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, 2008. str. 74
ISBN 978-80-248-1760-6

